

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/212/2016
Identifikačné číslo spisu:	3113214966
Dátum vydania rozhodnutia:	29.06.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:3113214966.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Y. R., bývajúceho v M., zastúpeného JUDr. Janou Štefánekovou, advokátkou so sídlom v Trenčíne, Vážska 45, proti žalovanému T. Q., bývajúcemu v M., zastúpenému JUDr. Jánom Legerským, advokátom so sídlom v Trenčíne, Nám. s.v. Anny 15/25, o zaplatenie 2 790 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 17 C 25/2014, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 19. mája 2016 sp. zn. 19 Co 938/2014, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 19. mája 2016 sp. zn. 19 Co 938/2014 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 19. mája 2016 sp. zn. 19 Co 938/2014 I. potvrdil v napadnutej časti rozsudok Okresného súdu Trenčín (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 10. júna 2014 č. k. 17 C 25/2014-57, ktorým súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2 790 € s 5,50 % úrokom z omeškania ročne od 31. marca 2013 do zaplatenia a vo zvyšnej časti uplatneného úroku z omeškania návrh zamietol, a ktorým uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 476,54 €; II. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania spočívajúcich z trov právneho zastúpenia vo výške 119,25 €. Odvolací súd v odôvodnení uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorého dôvody si osvojil a v podrobnostiach na ne s poukazom na § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (účinného do 30. júna 2016, ďalej len „O.s.p.“) odkázal. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p., § 151 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.

2. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný 8. júla 2016 dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Namietal, že odvolací súd s poukazom na § 219 ods. 2 O.s.p. svoje rozhodnutie podrobnejšie neodôvodnil a poukázal len na správnosť dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, v odôvodnení svojho rozhodnutia tak neuviedol žiadne skutočnosti, ktorými by dal akúkoľvek odpoveď na odvolacie námietky žalovaného. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu tak nespĺňa náležitosti riadneho a presvedčivého súdneho rozhodnutia v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. Odňatie možnosti konať pred súdom videl aj v tom, že jednak súdu prvej

inštancie a ani odvolací súd mu nedoručil na vedomie vyjadrenie žalobcu k jeho odvolaniu. Dovolateľ z týchto dôvodov navrhol rozhodnutia súdov zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Žalobca v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalovaného uviedol, že sa nestotožňuje s dôvodmi uvedenými v dovolaní a má za to, že procesné práva žalovaného neboli porušené vôbec. Poznamenal, že odvolací súd konal nad rámec zákonných ustanovení, keďže oneskorene podané odvolanie neodmietol, ale vo veci rozhodol. Navrhol, aby dovolací súd zamietol podané dovolanie a priznal žalobcovi trovy dovolacieho konania.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 35 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)] po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie treba zrušiť.

5. Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ O.s.p.). Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

6. V danom prípade žalovaný uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP vyvodzuje dovolateľ z toho, že - ako tvrdí - rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené, nemá zákonom vyžadované náležitosti a je nepreskúmateľné.

7. K tejto námietke dovolací súd odkazuje na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ Podľa právneho názoru vec prejednávajúceho senátu sa zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, nedotkli podstaty a zmyslu tohto stanoviska; vzhľadom na to treba toto stanovisko považovať za aktuálne aj po uvedenom dni.

8. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) zákonom vyžadované náležitosti. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

9. Z obsahu dovolania ďalej vyplýva, že dovolateľ uviedol, že k procesnej vade uvedenej v § 420 písm. f/ CSP došlo tiež tým, že mu súdy nedoručili na vedomie vyjadrenie žalobcu k jeho odvolaniu.

10. V zmysle článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“) každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo a verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávisle a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhoduje o jeho občianskych právach a záväzkoch. V zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru jednou zo všeobecných záruk spravodlivého prejednávania veci pred súdom je zásada „rovnosti zbraní“. Tento princíp je jeden zo znakov širšieho konceptu spravodlivého súdneho konania a vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť jej protistrane. Koncept spravodlivého súdneho konania v sebe implikuje právo na kontradiktórne konanie, podľa ktorého procesné strany musia dostať príležitosť predložiť nielen všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale aj zoznámiť sa so všetkými

dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa pred ním. Požiadavka, aby procesné strany v konaní mali možnosť dozvedieť sa a vyjadriť sa ku všetkým zhromaždeným dôkazom alebo k stanoviskám pripojeným v spise, sa aplikuje aj na odvolacie konanie.

11. Európsky súd pre ľudské práva vydal 13. januára 2015 rozsudok vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, v ktorom sa zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti vyjadriť sa k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. V tomto rozsudku dospel Európsky súd pre ľudské práva k názoru, že aj keď vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania a prípadne ide o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia (obdobne pozri aj rozsudok ESĽP vo veci Niderst-Huber proti Švajčiarsku č. 18990/91, 18.2.1997, § 27). V rozsudku sa doslovne uvádza, že „požiadavka, aby účastníci súdneho konania mali možnosť dozvedieť sa o všetkých predložených dôkazoch alebo vyjadreniach podaných v ich veci a vyjadriť sa k nim, sa vzťahuje na odvolacie konanie rovnako ako na prvoinštančné konanie, a to napriek skutočnosti, že odvolanie nemusí vyvolať žiadnu novú argumentáciu“. Pokiaľ súd takúto možnosť druhej procesnej strane nevytvorí, dochádza k porušeniu práva na spravodlivé konanie, ktoré je zaručené článkom 6 ods. 1 Dohovoru (rovnako tak v rozsudku vo veci Niderst-Huber proti Švajčiarsku, § 29).

12. Právo strán sporu na doručenie procesných vyjadrení ostatných strán je súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie. Pritom nie je podstatné, či podľa názoru odvolacieho súdu ide o podanie skutkovo a právne významné alebo bezvýznamné, pretože túto skutočnosť posudzuje výlučne druhá strana sporu. Každá strana musí mať možnosť nielen predložiť dôkazy a argumenty, ktoré považuje za nutné na to, aby jej požiadavky uspeli, ale aj zoznámiť sa s každým dokladom a pripomienkami predloženými súdu na účely ovplyvnenia jeho rozhodnutia a vyjadriť sa k nim. Kontradiktórny spor znamená možnosť strany popierať (contra dicere) požiadavky a argumenty druhej strany a právo na to, aby vypočuli jej argumenty a návrhy (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 31/2016, III. ÚS 32/2015, I. ÚS 276/2016, I. ÚS 230/03, IV. ÚS 186/09, II. ÚS 18/2013).

13. Vychádzajúc z uvedeného bolo v preskúmvanej veci potrebné zohľadniť, že k odvolaniu žalovaného (viď č. I. 64 a nasl. spisu doplnenie k odvolaniu z č. I. 62 spisu) sa písomne vyjadril prostredníctvom svojho právneho zástupcu žalobca podaním doručeným súdu prvej inštancie 20. novembra 2014 (č. I. 70 a nasl. spisu), žalovaný ale nemal možnosť sa o ňom dozvedieť a prípadne sa k nemu aj vyjadriť, lebo súd mu toto vyjadrenie žalobcu nedoručil. Opomenutím doručenia tohto vyjadrenia žalovanému došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru a § 420 písm. f/.

14. Najvyšší súd so zreteľom na to konštatuje, že odvolací súd v danej veci nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (viď § 420 písm. f/ CSP).

15. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

16. O trovách pôvodného aj dovolacieho konania bude rozhodnuté súdom v novom rozhodnutí (§ 453 ods. 3 CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.